

2024. gads

Publicēts: 12.04.2024.

Atjaunināts: 08.05.2024.

No 2024. gada 1. janvāra ir ieviesti vairāki jaunumi un uzlabojumi valsts apmaksāto veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanā iedzīvotājiem. Par to, kas jāzina, saistībā ar jaunumiem, informē Nacionālais veselības dienests (NVD).

Prioritāra pakalpojumu sniegšana grūtniecēm

Turpmāk grūtniecēm un sievietēm pēcdzemdību periodā valsts apmaksātie ambulatorie veselības aprūpes pakalpojumi, piemēram, speciālistu konsultācijas, diagnostiskie izmeklējumi (ultrasonogrāfija, elektrokardiogramma u.c.) tiek sniegti prioritāri jeb ārpus kopējās pieraksta rindas – 10 darbdienu laikā no dienas, kad sieviete būs vērsusies ārstniecības iestādē, lai pierakstītos. Paātrināti konsultācijas un izmeklējumus varēs saņemt, ja tie ir nepieciešami saistībā ar grūtniecību vai pēcdzemdību aprūpi (līdz 70 dienām). Tāpat kā iepriekš, saņemot medicīnisko palīdzību, grūtniecēm un sievietēm pēcdzemdību periodā nav jāmaksā valstī noteiktie pacienta līdzmaksājumi, jo tos ārstniecības iestādēm maksā NVD.

Grūtniecēm un sievietēm pēcdzemdību periodā speciālistu konsultācijas un izmeklējumi turpmāk tiek nodrošināti ārpus kopējās rindas

Valsts apmaksātus pakalpojumus var saņemt 10 dienu laikā no pieraksta brīža (tikai tos pakalpojumus, kas ir saistīti ar grūtniecību vai pēcdzemdību (līdz 70 dienām) veselības aprūpi)

Uzlabojumi veselības aprūpē #2024

Uzlabojumi onkoloģijas pacientu veselības aprūpē

Onkoloģisko pacientu ārstēšana un pakalpojumu pieejamības uzlabošana joprojām ir viena no prioritārajām veselības aprūpes jomām un šogad ārstēšanai un pakalpojumu pieejamībai papildu plānoti ap 10 miljoniem eiro.

Ar 1.janvāri uzlabota onkoloģisko pacientu koordinatoru pakalpojumu pieejamība, palielinot līdzšinējo slodžu skaitu, lai pakalpojumu varētu saņemt lielāks pacientu skaits. Koordinatori onkoloģijas pacientiem nodrošina savlaicīgu, iespēju robežās vienlaicīgu pakalpojumu saņemšanu, sniedz nepieciešamo informāciju un atbalstu diagnostikas, ārstēšanas un dinamiskās

novērošanas posmos.

Atbilstoši starpvalstu rekomendācijām, uzlabojumi ieviesti arī pacientu ar mākslīgo atveri (stoma) aprūpē. Papildu 1,6 miljoni eiro ļaus palielināt pacientiem ikdienā nepieciešamo preču skaitu - par 50% palielināts valsts apmaksāto kolostomas un ileostomas maisiņu apjoms mēnesī, savukārt urostomas maisiņu apjoms pieaugs par 10 maisiņiem mēnesī. Par 20 vienībām vairāk valsts gadā apmaksās arī ileostomas, urostomas un kolostomas pamatnes (bāzes plates).

Saņemot ārstu konsilija lēmumu, turpmāk būs iespēja veikt valsts apmaksātu dzimumšūnu (olšūnu vai spermatozoīdu) paņemšanu, sasaldēšanu un uzglabāšanu uz laiku līdz 10 gadiem, ja pacientam ārstēšanās procesā nepieciešama ķīmijterapija, kas var būtiski ietekmēt auglību. Tādējādi pacientiem tiks nodrošināta iespēja nepieciešamības gadījumā nākotnē izmantot uzglabāto materiālu. Jaunais pakalpojums izveidots sadarbībā ar vadošajiem nozares speciālistiem un ārstu biedrībām, kas izvirzījušas pakalpojuma nepieciešamību par prioritāti un tas ir viens no Onkoloģijas plāna 2022. - 2024. gadam pasākumiem. Vienlaikus tiek turpināts darbs pie pakalpojuma attīstīšanas, lai nākotnē šādu pakalpojumu varētu nodrošināt arī pacientiem ar onkoloģiskām slimībām, kuri saņem staru terapiju tām ķermeņa zonām, kas var ietekmēt reproduktīvo veselību.

**Onkoloģijas pacientiem,
kuriem veiks ķīmijterapiju,
turpmāk ir pieejama valsts
apmaksāta dzimumšūnu
sasaldēšana un uzglabāšana
(līdz 10 gadiem)**

Pakalpojums nodrošina pacientiem iespēju nākotnē nepieciešamības gadījumā izmantot uzglabātās dzimumšūnas (olšūnas vai spermatozoīdus)

Uzlabojumi veselības aprūpē #2024

Zobārstniecības pakalpojumi bērniem

Lai veicinātu bērnu zobārstniecības pieejamību un modernizāciju, NVD sadarbībā ar Latvijas Zobārstu asociāciju ir izveidojis vairāk nekā 30 jaunas manipulācijas un pārrēķinājis valsts tarifu vairāk nekā 10 manipulācijām. Tas ļaus nodrošināt valsts apmaksātu zobu sakņu ārstēšanu un pildīšanu, silantus zobu pārklāšanai, mūsdienīgu iekārtu izmantošanu, kā arī tiks nodrošināts bērnu zobārstniecības pakalpojumu apjoma pieaugums atbilstoši faktiskajām izmaksām. Šim mērķim un bērnu zobārstniecības pakalpojumu rindu mazināšanai šogad ir piešķirti 10 miljoni eiro.

Laboratoriskās analīzes reto slimību pacientiem

Noteiktos gadījumos, kad Latvijas laboratorijās nav iespējams veikt specifiskas analīzes reto slimību pacientiem, piemēram, jo nav nepieciešamais aprīkojums, turpmāk laboratorijas varēs nosūtīt paņemto analīžu materiālu uz citas Eiropas Savienības dalībvalsts laboratoriju. Analīžu materiāla pārbaude un sūtīšanas izmaksas tiks apmaksātas no valsts budžeta līdzekļiem, informē NVD.

Reto slimību pacientiem turpmāk nepieciešamības gadījumā nodrošinās Latvijā paņemto analīžu materiāla nosūtīšanu uz citu ES dalībvalsti izmeklēšanai laboratorijā

Pakalpojums nodrošina iespēju veikt specifiskas analīzes, ja Latvijas laboratorijās, piemēram, nav nepieciešamais aprīkojums

Uzlabojumi veselības aprūpē #2024

Pakalpojumi kaulu trausluma slimību ārstēšanai

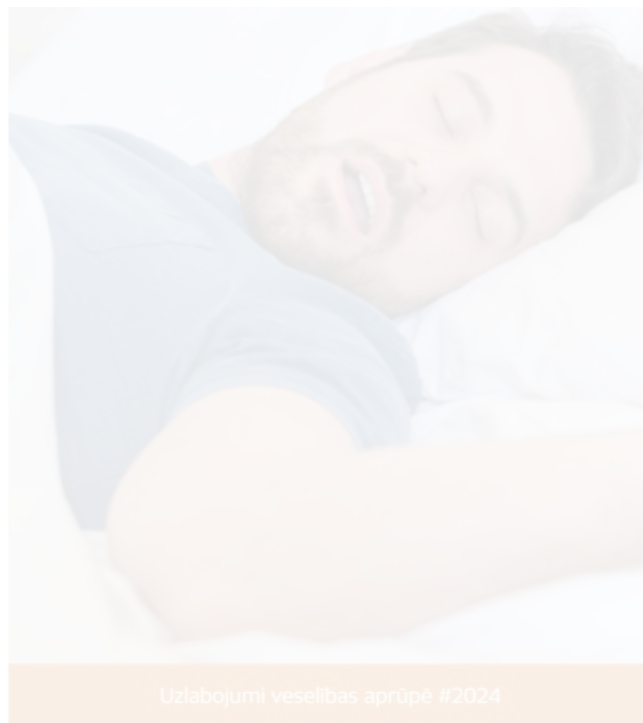
Bērniem ar ģenētisku kaulu trausluma slimību, kas neļauj organismam veidot spēcīgus kaulus, no šī gada sākuma apmaksā īpaši piemērotus implantus. Jauno implantu nodrošināšanu VSIA "Bērnu klīniskā universitātes slimnīca" plānots uzsākt pakāpeniski. Tie ir paredzēti tieši pacientiem ar OI diagnozi, jo iepriekš izmantotie implanti radīja lielu komplikāciju risku un nepieciešamību pēc atkārtotām ķirurģiskām operācijām u.c. ārstēšanas.

Miega izmeklējumu apmaksas paplašināšana

NVD informē, ka tiek paplašināta pakalpojuma pieejamība četriem valsts apmaksātiem izmeklējumiem pacientiem ar miega un elpošanas slimībām – poligrāfija, polisomnogrāfija, multiplais miega latentuma tests un transkutāna kapnogrāfija. Tie ir diagnostiskie testi, kas tiek izmantoti, lai novērtētu miega traucējumus, ieskaitot retās slimības, kas ietekmē miegu. Iepriekš šādus izmeklējumus nodrošināja tikai bērniem, savukārt turpmāk tie nepieciešamības gadījumā ar ārsta-specialista nosūtījumu tiks veikti arī pieaugušajiem ar retām saslimām, kurām piemērots ORPHA kods.

Turpmāk pieaugušajiem ar miega un elpošanas slimībām ir pieejami četri valsts apmaksāti miega izmeklējumi

Iepriekš šādus pakalpojumus nodrošināja tikai bērniem. Lai saņemtu valsts apmaksātu poligrāfiju, polisomnogrāfiju, multiplo miega latentuma testu vai transkutāna kapnogrāfiju, nepieciešams ārsta-speciālista nosūtījums

Uzlabojumi veselības aprūpē #2024

Psihiatriskā ārstēšana

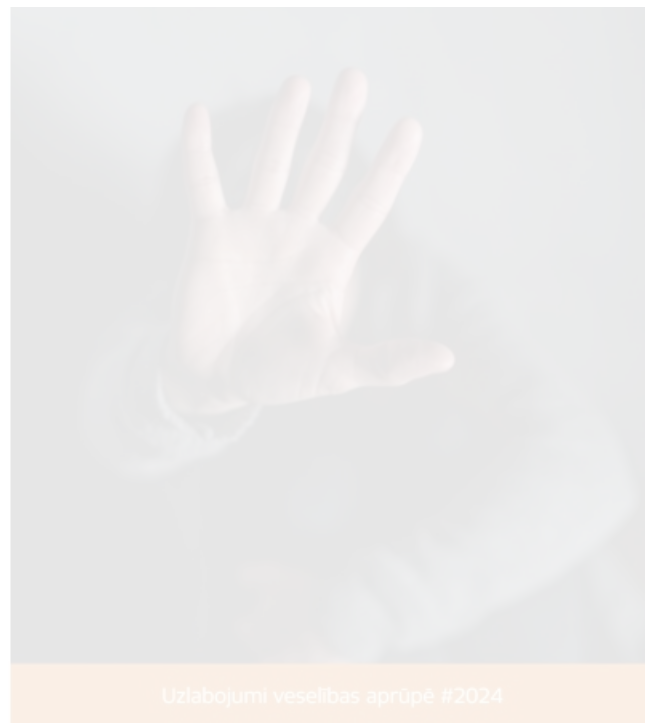
Pacientiem ar hroniskiem psihiskās veselības traucējumiem, ilgstoši uzturoties psihiatriskā profila ārstniecības iestādēs, ir ierobežota pieejamība zobārstniecības un oftalmoloģijas pakalpojumiem. Lai uzlabotu šīs medicīniskās palīdzības pieejamību, pacientiem, kuri stacionārā atrodas vismaz trīs mēnešus, no 1. janvāra tiek nodrošināti valsts apmaksāti zobārstniecības pakalpojumi – zobu labošana, ekstrakcija un minimāla protezēšana. NVD skaidro, ka tas ir būtiski, jo, ilgstoši nesaņemot nepieciešamo zobārstniecības palīdzību, cieš pacientu zobu veselība, kā rezultātā var būt apgrūtināts ēšanas process. Pakalpojumu sniedz psihiatrijas iestādes stacionārā/zobārstniecības kabinetā vai arī ar pacienta nogādāšanu pie zobārstniecības pakalpojumu sniedzēja.

Tāpat šiem cilvēkiem turpmāk tiek nodrošinātas arī valsts apmaksātas brilles (gan lēcas, gan ietvari). Pacientiem, kas saņem ilgstošu psihiatrisko ārstēšanu stacionārā, pakalpojumu organizē ārstniecības iestādē, piesaistot optometristu vai optikas pakalpojumu sniedzēju.

Pacientiem ar hroniskiem psihiskās veselības traucējumiem, kuri ilgstoši atrodas stacionārā, turpmāk tiek nodrošināti valsts apmaksāti zobārstniecības pakalpojumi un brilles

Zobārstniecības pakalpojumu sniedz iestādes stacionārā / zobārstniecības kabinetā vai arī ar pacienta nogādāšanu pie zobārstniecības pakalpojumu sniedzēja. Savukārt brīļu receptu saņemšanai pakalpojums tiek organizēts iestādē, piesaistot optometristu vai optikas pakalpojumu sniedzēju

Uzlabojami veselības aprūpē #2024

Valsts apmaksāta kontracepcija riska grupu sievietēm

Sievietēm, kuras ir pakļautas sociālās atstumtības riskam, no šī gada tiek nodrošināta valsts apmaksāta kontracepcija – intrauterinā sistēma (spirāle) vai kontraceptīvais zemādas implants. Kontracepcija ir pieejama sievietēm, kurām ir: diagnosticēti psihiskās attīstības traucējumi (diagnozes F70-F79); ir alkohola vai narkotisko vielu atkarība (noteiktas diagnozes); ir bijušas dzemdības līdz 19 gadu vecumam (ieskaitot).

Valsts apmaksātas kontracepcijas ieviešana nodrošinās iespēju riska grupu sievietēm pasargāt sevi no nevēlamas grūtniecības. Iepriekš šīm sievietēm bija pieejama tikai neatgriezeniska ķirurģiska kontracepcija.

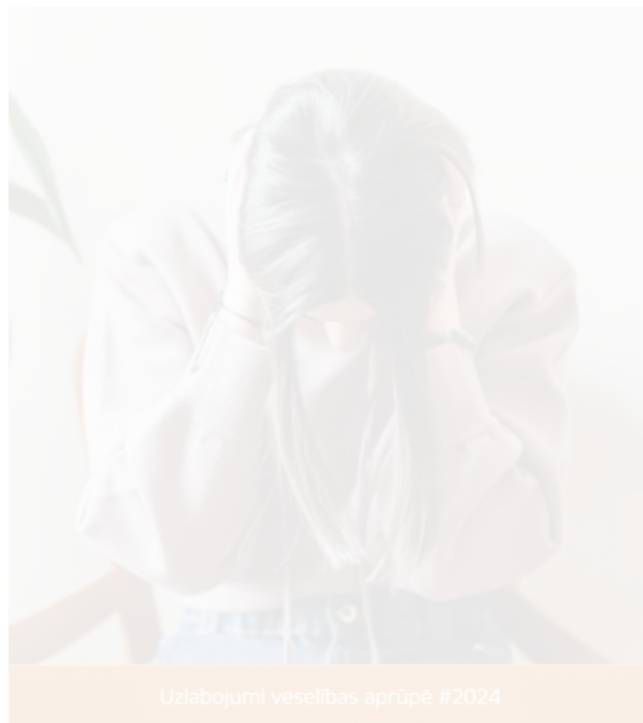
Jāatzīmē, ka par piemērotāko kontracepcijas veidu katrā individuālajā gadījumā sieviete lems kopā ar ginekologu, kurš pēc anamnēzes ievākšanas piedāvās sievietes dzīvesveidam un dzīves situācijai atbilstošāko kontracepcijas metodi. Informācija par ārstniecības iestādēm, kurās var pieteikt un saņemt šo pakalpojumu, tuvākajā laikā tiks publicēta NVD tīmekļvietnē.

Sociālās atstumtības riskam pakļautām sievietēm turpmāk ir pieejama valsts apmaksāta kontracepcija – spirāle vai kontraceptīvais zemādas implants

Pakalpojumu pie ginekologa (kuram ir līgums ar NVD),
var saņemt sievietes, kurām ir:

- diagnosticēti psihiskās attīstības traucējumi (diagnozes F70-F79)
- alkohola vai narkotisko vielu atkarību diagnozes (ar noteiktām diagnozēm)
- bijušas dzemdības līdz 19 gadu vecumam (ieskaitot)

Uzlabojumi veselības aprūpē #2024

Informācija par valsts apmaksātiem pakalpojumiem

Informāciju par valsts apmaksātiem veselības aprūpes pakalpojumiem iedzīvotāji var noskaidrot NVD tīmekļa vietnē www.vmnvd.gov.lv vai zvanot uz bezmaksas informatīvo tālruni 80001234 (darba laiks: pirmdiena – ceturtdiena plkst. 8.30 – 17:00, piektdiena plkst. 8:30 – 15:00).

<https://www.vmnvd.gov.lv/lv/2024-gads-3>